

NORGES HØYESTERETT

Den 28. oktober 2015 ble det av Høyesteretts ankeutvalg bestående av dommerne Matningsdal, Matheson og Noer i

HR-2015-02177-U, (sak nr. 2015/1762), straffesak, anke over dom:

A (advokat John Christian Elden)

mot

Den offentlige påtalemyndighet

B E S L U T N I N G :

- (1) Saken gjelder anke over lagmannsrettens domfellelse for vold mot politiet, forulemping av tjenestemann, legemsfornærmelse og brukstyveri av motorbåt.
- (2) A ble 28. august 2014 satt under tiltale for overtredelse av straffeloven 1902 §§ 229 første straffalternativ (tiltalepost 1), 127 første ledd første straffalternativ (tiltalepost II), 128 (tiltalepost III), 326 første ledd nummer 2 (tiltalepost IV) og 260 første ledd jf. tredje ledd jf. femte ledd (tiltalepost V).
- (3) Oslo tingrett avsa 5. desember 2015 dom med slik domsslutning:

"A, født 00.00.1980, dømmes for overtredelse av straffeloven § 228, straffeloven § 326 første ledd nr. 2 og straffeloven § 260 første ledd jf. tredje ledd jf. femte ledd, alt sammenholdt med straffeloven §§ 62 og 63 annet ledd, til en straff av fengsel i 25 – tjuefem – dager. Til fradrag ved soningen går 2 – to – dager for utholdt varetekt."
- (4) Tingretten subsumerte tiltalepost I under straffeloven § 228 og forholdene beskrevet i tiltalepost II til IV under § 326 første ledd nummer 2. Påtalemyndigheten anket bevisbedømmelsen under skyldspørsmålet for tiltalepostene II og III, mens A anket over straffutmålingen.
- (5) Grunnlaget for tiltalen om forbrytelse mot straffeloven § 127 var:

"Lørdag 14. juni 2014 ca. kl. 23.40 i Grønlandsleiret i Oslo, i forbindelse med innplassering på celle i sentralarresten, klemte han rundt fingrene til politibetjent B med stor kraft."

(6) Grunnlaget for tiltalen for forbrytelse mot straffeloven § 128 var:

"Ved tid og på sted som beskrevet under post II, i forbindelse med innplassering på celle i sentralarresten, uttalte han til politibetjent B at han 'skulle drepe ham' eller lignende."

(7) Borgarting lagmannsrett avsa 7. september 2015 dom med slik domsslutning:

"A, født 00.00.1980, dømmes for overtredelse av straffeloven § 127 første ledd første straffalternativ (tiltalen post II) og straffeloven § 326 første ledd nr. 2 (tiltalen post III), samt de forhold som er rettskraftig avgjort ved Oslo tingretts dom 5. februar 2015, alt sammenholdt med straffeloven § 62 første ledd og § 63 annet ledd, til en straff av fengsel i 30 – tretti – dager.

Til fradrag i straffen kommer 3 – tre – dager for utholdt varetekt."

(8) A har anket til Høyesterett. Anken gjelder saksbehandlingen, lovtolkningen og straffutmålingen. Om saksbehandlingen er det anført at dommen må oppheves da lagmannsretten har domfelt ham to ganger for samme forhold etter den samme straffebestemmelsen. Det anføres videre at lagmannsretten har begått en lovtolkningsfeil ved å legge til grunn at den nedre grensen for vold etter straffeloven § 127 var oppfylt, og at det objektivt sett forelå en hindring av en tjenestehandling. Med hensyn til straffutmålingen anføres det at fengselsstraffen burde vært gjort betinget, subsidiært at straffen burde vært gjort delvis betinget.

(9) *Påtalemyndigheten* har påstått anken avvist som følge av at den er for sent fremsatt.

(10) *Høyesteretts ankeutvalg* bemerker:

(11) Den domfeltes ankefrist utløp 23. september 2015, mens anken først ble fremsatt 26. september vedlagt forsvarerens støtteskriv. I støtteskrivet har forsvareren opplyst at A like etter domfellelsen ga uttrykk overfor ham at han anket dommen. Når A likevel ikke innga noen ankeerklæring innen fristen, mener forsvareren at A ikke kan ha oppfattet at han selv måtte inngi ankeerklæringen.

(12) Etter straffeprosessloven § 318 første ledd bokstav a skal en anke som ikke er fremsatt innen fristen avvises med mindre retten finner at "oversittelsen ikke bør legges den ankende til last". Ankeutvalget har kommet til at forsinkelsen ikke kan legges A til last, idet det kan være at A ikke har oppfattet at han selv måtte inngi en ankeerklæring når han overfor forsvareren ga uttrykk for at han anket dommen. Da anken dessuten er avgitt innen utløpet av toukersfristen i straffeprosessloven § 318 første ledd, blir den ikke avvist.

(13) For forholdet i tiltalebeslutningen post II ble A i tingretten dømt for forseelse mot straffeloven § 326 første ledd nr. 2, mens han i lagmannsretten ble dømt for forbrytelse mot straffeloven § 127. Dette reiser spørsmålet om straffeprosessloven § 323 første ledd tredje punktum om ankerett kommer til anvendelse når han i lagmannsretten ble dømt etter et annet og strengere straffebud. Denne bestemmelsen fastsetter at "[a]nke fra siktede eller fra påtalemyndigheten til siktedes gunst som gjelder forhold siktede er frifunnet for av tingretten, men domfelt for i lagmannsretten, kan nektes fremmet dersom Høyesteretts ankeutvalg finner det klart at anken ikke vil føre frem". Etter § 323 andre ledd andre punktum må en eventuell nektelse begrunnes.

- (14) Før utvalget går inn på dette spørsmålet, vil det bemerke at det var uriktig av tingretten å subsumere forholdet under straffeloven § 326 første ledd nr. 2. Riktig subsumsjon, basert på tingrettens bevisresultat, hadde vært § 326 første ledd nr. 1.
- (15) Spørsmålet er dermed om lagmannsrettens subsumsjonsendring fra straffeloven § 326 første ledd til § 127, som tiltalen gjaldt, innebærer at A i lagmannsretten er dømt for et forhold som han ble "frifunnet for" i tingretten. I denne sammenheng vises det til Rt. 2010 side 630 hvor ankeutvalget i avsnitt 16 uttaler:
- "I den foreliggende sak har lagmannsretten dømt for forsettlig bedrageri (straffeloven § 270 første ledd nr. 1, jf. andre ledd), mens tingretten bare dømte for grovt uaktsomt bedrageri (straffeloven § 271 a, jf. § 270 første ledd nr. 1). Etter ankeutvalgets oppfatning har imidlertid domfelte ikke av den grunn krav på å få domfellelsen og straffutmålingen overprøvd av Høyesterett. Det avgjørende for rett til overprøving må være om domfelte i lagmannsretten er blitt dømt for et annet straffbart forhold enn i tingretten."**
- (16) Videre vises det til Rt. 2013 side 321 hvor det i avsnitt 13 forutsettes at praksis etter straffeprosessloven § 38 gjelder tilsvarende i denne sammenheng.
- (17) Etter ankeutvalgets vurdering må det være klart at tingretten ikke pådømte et annet straffbart forhold når den nedsubsumerte forholdet fra straffeloven § 127 til § 326 første ledd. Begge bestemmelser har som formål å beskytte offentlige tjenestemenn under deres tjenesteutøvelse, men med den forskjell at det etter § 326 første ledd nr. 1 er tilstrekkelig med hindring, eventuelt forsøk på det, mens § 127 krever mer – nærmere bestemt at gjerningspersonen "søker at formaa en offentlig Tjenestemand til at foretage eller unnlade en Tjenestehandling". Når tingretten ikke fant dette vilkåret bevist, kunne den nedsubsumere til det mildere straffebudet. Omvendt stod selvsagt lagmannsretten fritt til å oppsubsumere når den fant dette straffbarhetsvilkåret bevist. Saken er dermed parallell med Rt. 2010 side 630 hvor det ikke forelå ankerett.
- (18) Selv om det etter dette ikke foreligger ankerett, vil ankeutvalget likevel bemerke at lagmannsrettens lovanvendelse er riktig når den domfelte A for forbrytelse mot straffeloven § 127. Det fremgår av lagmannsrettens domsgrunner at den fant det bevist at A mens politibetjenten skulle føre ham til cellen på Oslo politikammer "hele eller store deler av veien til cellen klemte hardt rundt fingrene til politibetjent B". Dette omfattes av begrepet "Vold" i straffeloven § 127, jf. Rt. 1922 side 73. Videre vises det til at lagmannsretten også har funnet det bevist at A ved den nevnte handlingen "har forsøkt å hindre B i å utføre den tjenestehandlingen som besto i å bringe A til cellen". Dette oppfyller det andre straffbarhetsvilkåret i § 127.
- (19) Ut over dette nøyer ankeutvalget seg med å bemerke at det ikke kan se at saken gjelder "spørsmål som har betydning utenfor den foreliggende sak, eller det av andre grunner er særlig viktig å få saken prøvd i Høyesterett", jf. straffeprosessloven første ledd. Anken blir dermed ikke tillatt fremmet.
- (20) Beslutningen er enstemmig.

SLUTNING :

Anken tillates ikke fremmet.

Wilhelm Matheson
(sign.)

Magnus Matningsdal
(sign.)

Ragnhild Noer
(sign.)

Riktig utskrift: